

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), OCTOBER 18, 1944

STEVILKA (NUMBER) 243

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

Silna ofenziva Rdeče vojske proti Vzhodni Prusiji na vidiku

NEMŠKI NAPADI NA AACHEN SO PRENEHALI

Obe strani hitita s pripravami za novo borbo

LONDON, sreda, 18. oktobra. Danes je minil prvi dan, od kar je bila prebita nemška linija pri Aachenu, ne da bi bili Nemci vpravili protinapad, toda nemška posadka, ki je zapečatena v razdejanem mestu, je še vedno odsekana od podpornih sil in potrebnih.

Dodčim člani vrhovne komande tega niso hoteli potrditi, pa tukaj prevladuje mnenje, da so Nemci izgubili upanje, da rešijo Aachen, oziroma, da so težki zračni napadi na Duisburg in Kolen onemogočili nadaljnje nemške poizkuse za rešitev garnizije v Aachenu.

Tipanje sovražnih pozicij

Mogočne ameriške in britske sile so včeraj oprezno tipale sovražne postojanke ob vsej 85 milij dolgi bojni črti, ki leži平行 z holandsko-nemško mejo od Aachena v Nemčiji do Arnhema na Holandskem.

Na obeh straneh bojne črte se je nadaljevala skozi dan in noč borba za zaloge, medtem ko sta se obe strani pripravljali na prihodnjo fazo bitke, ki bo odločila usodo Nemčije.

Neki zavezniški funkcionar je položaj primerjal z onim, ki je obstajal v juliju, predno so zavezniške sile z mogočnim udarom strle nemško obrambo v Normandiji.

Za preprečenje stavke

Vladni organi so včeraj pričeli s prizadevanji, da preprečijo stavko delavcev pri električni družbi v Clevelandu, ki se je začeti v soboto. Ako prizadevanja ne bodo uspela, ni dvojna, da bo vlada prevzela obrat Illuminating Co.

NOVOROJENKA

Pri družini Edward in Mary Zele so dne 10. oktobra zglašene v rojenice in jo obdarile z ossem funtov težko dekliko. Deleži se nahajata v Glenville bolnišnici. Deklisko imenuje bilo Ravnobrib, in je doma iz Gilberta, Minn. Oče pa je drugi sin Mrs. Anne Zele, z Arbor Ave., Euclid, O., katere trije sinovi se nahajajo v ameriški armadi. Dva sta preko morja, najmlajši je pa v Norfolku, Va.

DAROVI

V našem uradu sta za Lauhetovo kampanjo darovala Mr. Andy Modie, 1048 E. 78 St., \$5 in Anna Abervan, 21251 Abbott Rd., \$2.00. — Hvala lepa!

ROJSTNI DAN

Danes praznuje Mrs. Jennie Virant, 19605 Kildeer Ave., svoj 60. rojstni dan. Še na mnoga leta, Mrs. Virant!

SEJA

Nocoj, ob 7:30 uri se vrši redno mesečna seja društva Waterloo Grove str. 110 W. C., v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Clanice se vabi na polnoštevno udeležbo, ker se bo razmotrivalo o nedejški priredbi.

Važnost sporazuma med Titom in Bolgari

Ta sporazum, ki je bil zaklju-

PARTIZANSKI ZBOR "SREČKO KOSOVEL;" KAJ PIŠE O NJEM AMERIŠKI VOJAK IZ ITALIJE

Iz gl. urada SANSA nam pošilja tajnik Mirko G. Kuhel naslednje zanimivo poročilo:

V Italiji se nahaja partizanski moški pevski zbor po imenu "Srečko Kosovel", ki šteje do 40 izvezbanih pevcev. Sestoji po večini iz Slovencev, ki so priključeni kulturni skupini X. ljudske udarne brigade. Dirigira mu profesor zagrebške univerze Rado Simoniti, ki je komponiral mnogo sodobnih slovenskih klasičnih pesmi, med njimi "Talcem," "Mesečina," "Bolan mi leži," "Tito" itd.

Ta zbor je velikanska senzacija ter vzbuja zlasti med ameriškimi vojaki in civilistov veliko navdušenja. Ameriška igralska skupina, v nji umetnica-igralka Katherine Cornell, ter Briant Ahern, Elaine Perry, Guthrie McClintic in drugi, skoraj ne morejo verjeti, da zamorejo ljudje pod takimi težkimi okoliščinami kot partizani kaj tako veličastnega in umetniškega gojiti. Naš poročevalc (ameriški vojak neslovenskega izvora) meni, da bi ta zbor moral priti na turo v Ameriko ter pravi: "When I say that it is the greatest choral singing I have ever heard in my life, I am not exaggerating one bit. The Don Cossacks sound like rusty gates in comparison. To us, who have never heard these songs or this type of singing, the impact of their work is overpowering. I am certain that they would sweep the population off its feet. You cannot resist the beauty of their songs and voices . . ." V slovenskem prevodu: "Ko pravim, da je to najsijsajnejše zborovo petje, ki sem ga kdaj slišal v življenju, niti malo ne pretiravam. V primeri s temi pevci, zveni zbor donskih kozakov kot stara škrivapa vrata. Za nas, ki nismo nikdar prej čuli teh pesmi in take vrste petje, je to nekaj silnega. Gotov sem, da bi Amerikanci kar strmeli, če bi slišali te pevce. Človek se ne more zoperstavlji lepoti njihovim pesmi in glasov . . ."

Ni še dolgo nazaj, ko smo čitali v nekaterih listih, kakšni divyjaki in razbojniki so ti partizanski "komunisti," ki delajo samoto slovenskemu narodu! Pač!

Na konferenci v Moskvi se razpravlja o vojaških in političnih problemih

LONDON, 10. oktobra — (O.N.A.) — Zavezniški opazovalci v Londonu izražajo mnenje, da je najbrže pripisati dve ma vrokom, da sta se Churchill in Eden takratno po konferenci v Quebecu podala v Moskvo na nova posvetovanja. Prvi vzrok je to, da utegne vojna trajati še skozi vso zimo, drugi pa, da je nastalo nekaj političnih problemov, katere je treba takoj rešiti.

Ako se podaljša vojna preko zime, bo najbrže postal potreben, izdelati nekatero nove načrte. Široki načrt, ki je bil izdelan v Teheranu, bo najbrže ostal nespremenjen, toda podrobnosti utegnjejo bili drugačne v marsičem.

Vprašanja glede politične ureditve na Balkanu

Vprašanja gle

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNIN)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$5.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

STARI IN NOVI SVET

II.

Pokazalo se je spoznanje, da gospodarske organizacije ni mogoče ločiti od vprašanj mednarodne politike. Pokazalo se je, da Zveza narodov ne more učinkovito izvrševati svojih nalog brez izvršne oblasti. Še več se je pokazalo, da se namreč ta izvršna oblast ne sme in ne more omejiti zgolj na vojaško organizacijo, ki je takrat sploh ni bilo. Mednarodna policija bi sicer lahko preteče vplivala na tiste države, ki jim napadalna žilica ne bi dala miru. Ta armada bi lahko tudi mednarodnemu pravu čevala potrebno spoštovanje, ali potrebno je tudi mednarodno gospodarsko in delovno sodelovanje. Mednarodna gospodarska in delovna organizacija bi sicer ne mogla sama po sebi preprečiti vseh vzrokov oboroženih konfliktov med narodi in državami, ali bi narode zblížala, da bi se medsebojno spoznali, spoštovali, cenili in če je treba tudi bali.

Spoznanje, da bo potrebno po tej vojni organizacijo miru postaviti na trdnje, nekaj, kakor pa so bili lončeni podstavki Zvezze narodov iz l. 1919, je gotovo predložilo tudi že v pamet najbolj nazadnjaških raziskovalcev novega sveta po tej vojni. Pripravljenost, da b' posamezne države svoje državne predpravice žrtvovale v korist neke naddržavne organizacije, ta pripravljenost pa je še marsikje zelo šibka, posebno med vodilnimi državami. Gledate Evropo bo pokazala strahotna bilanca prusijaškega izropanja Evrope, da so samo skupni načrt obnovе, skupna organizacija ip skupno delo tista poživila, ki bi mogla Evropo rešiti iz strašnega siromaštva po vojni. Vsi osnutki o obnovi Evrope gotovo vpoštovajo to činjenico. Mnogi se seveda sprašujejo, ali bi se mogel evropski mir ohraniti, če bi takozvano državno sebičnost zamenjala celinska sebičnost.

V kompleksu svetovnih vprašanj, ki jih sedanja vojna prinaša, je seveda evropsko vprašanje samo en del svetovnih problemov. Evropi bi gotovo ne bilo mnogo pomagano, če bodoči graditelji svetovnega miru obračajo poglede samo na evropsko celino. Celine so v današnjih časih razvitega letalstva tako tesno medseboj povezane, da ne morejo ostati izolirane niti politično niti gospodarsko, še najmanj pa socialno. Problem evropske skupnosti, nekake Panevrope je samo del povojsne ureditve sveta. Obe zadnji svetovni vojni sta dokazali, da se plameni sovražnih nasprotij ne omejujejo zgolj na eno samo celeno, pač pa da z neverjetno hitrostjo hlastajo dalje, dokler ne zajamejo vsega sveta. Preprečiti novo svetovno vojno pa se pravi ohraniti svetovni mir. Ta svetovni mir pa je mogoče ohraniti le s pomočjo svetovne mirovne organizacije. Jasno je, da bo Evropa morala imeti veliko besedo v tej svetovni organizaciji že zato, ker je Evropa voditeljica svetovne kulture in civilizacije. Kljub temu pa bo težišče te svetovne organizacije že zaradi razmeroma majhnega števila evropskega prebivalstva in razmeroma skopih prirodnih zakladov, ležalo nekje na periferiji Evrope, ali pa mogoče celo v prekoceanski celini.

Vsekakor želimo prerojenje Evrope, ker smo preprčani, da stari svet še ni izpolnil svoje življenske misije in ker verujemo, da bi svet strahovito obubožal brez Evrope. Ker pa so časi že davno za nami, v katerih je moga neka majhna država sama s pomočjo svojih duhovnih in moralnih sil igrati vodilno vlogo, tako ne more tudi majhna svetovna celina obvladati ostalih delov sveta, ker ni mogoče ločiti politike od gospodarstva. Da je Evropa gospodarsko odvisna od ostalega sveta še ne pomeni, da bi morala biti privesek ene ali druge svetovne sile, če se evropski narodi in njihovi zastopniki odpovedejo nekaterih tradicionalnih suverenih pravic, ki so tako in tako samo oblika brez vsebine.

V nasprotju z zavestno evropsko celinsko sebičnostjo se pojavlja na drugi strani melanolična odpoved, ki je pripravljena pomiriti se z evropsko detronizacijo in pripravljena zajadrati v tuje interesne sfere. Izgleda nekaj

podobnega, kar je zajelo severne evropske države po prvi svetovni vojni. Prva svetovna vojna pa je narode poučila, da svet ne more biti brez Evrope, kakor ne more biti Evrope brez sveta. Nekateri preroki so svoječasno navedovali, da bo vključenje tihooceanskih področij izpodrinilo atlantsko področje tako kakor je odkritje Amerike potisnilo ob stran Sredozemlje. To se ni zgodilo. Ravno sedanji čas dokazuje, da so vsi oceani med seboj tesno povezani in drug od drugega odvisni ravno tako kakor so drug od drugega, odvisni kontinenti. Državniki Združenih držav bodo imeli priliko, da ta dejstva in posledice, ki iz njih izhajajo, primereno tudi vpoštovajo.

Izgleda sicer pogostokrat, kakor da se Amerika vsega tega še ni polno zavedla in da išče še novih dokazov, ki naj bi jih prinesel čas. Gospodarska dejstva in gospodarske potrebe je mogoče za kratek čas medsebojno ločiti, ali gospodarske nujnosti se mnogo hitrejše znajdejo, kakor pa politična modrovana in politične težnje. Vsekakor je danes vsakemu treznemu gospodarstveniku in državniku znano, da se v sedanji vojni svet mnogo bolj ukvarja z gospodarskimi težnjami kakor pa s političnimi modrovani. Vojni cilj vseh narodov v vojni je socialna varnost in ta misel in ta volja ne bosta izginili več iz človeške zavesti. Že samo to dejstvo nujno zahteva, da bo potrebno v novi svetovni red vključiti brezpogojno gospodarske zasnove, ki bodo temu redu dale šele pravo vsebino. Gospodarsko-socialnim nalogam se ne bo mogla odreči nobena država, najmanj pa tiste narodne države, ki so tako zelo ponosne na svoje suverene pravice. Te države bodo morale prostovoljno ali pa prisiljeno prevzeti gospodarske naloge in izvajati vse sodobne gospodarsko-socialne funkcije.

Mogoče bo šele na ta način nastala prava moderna demokracija, takša demokracija, pri kateri država ne bo več neutralni opazovalec v tekmovanju gospodarskih sil, pač pa bo država primorana povižeti vse, da se bo misel socialne pravičnosti uveljavljala na vseh propriščih državnega življenja.

To so bodoče naloge graditeljev novega svetovnega reda, ki pa ne smejo ostati samo na papirju želja in naporov tistih odgovornih činiteljev, ki jim je bodočnost sveta pri srcu.

UREDNIKOVA POŠTA

Pomoč partizanom

Cleveland, Ohio. — Kakor je že bilo objavljeno, nabirajo Progresivne Slovenke od vseh krožkov staro obliko za partizansko Jugoslavijo. Glavni stan postojank je: za krožek št. 2 v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave., za krožek št. 1 pa v Slovenskem delavskem domu na Waterloo v prostorih bivše trgovine A. Ogrina. Za collinwoodsko okrožje so ljudje že prinesli zelo veliko oblike do sedaj; pri nabiranju so jako pridne članice našega krožka, imena vseh darovalcev bodo priobčena v ENAKOPRAVNOSTI kakor hitro bo vse delo v poplnem redu.

Za enkrat vsem darovalcem teisočkratnam vam hvala, da ste se odzvali k temu samaritanskemu klicu v pomoč našim hrabrim partizanom. Še so dobra sreca med ameriškimi Slovenci, ni se treba batи huđobnih jezikov, ki pravijo: "ne dajte tem babam, ki nabirajo za komuniste". Ako vam kdo poda slični izraz, mu kar z odprtim sreem nazaj zbrusite, da je narodni izdajalec, kvizling, naci-fašist, garjeve svojega lastnega naroda.

Casi so prerosni, naš ubog narod trpi ne samo pod brutalnostjo Nemcev pač pa tudi prirodi "narodnih belogradistov", petoliznikov nacijev. Kdo so v vrstah Narodne osvobodilne vojske, to ste imeli že več priliči čitati iz pism, ki so že pričela prihajati od slovenskih partizanov in med temi so duhovniki, zdravniki, profesorji, kmetje in druge vsi pod eno zastavo z enim gesлом "Smrt fašizmu — Svoboda narodu". Ali ni v tem vse povedano?

Da, to so partizani, ali naj jih zato psujemo z komunisti, ker se bijejo za svobodo slovenskega naroda brez verske razlike, ali za to ker so gladni, raztrgnuti in bosi, brez strehe, ker do-

cij in fašist. Vsak pošten Slovensec s poštenim slovenskim srcem bi se moral tem velikim junakom odkriti, dati jim pomoč.

Da, danes naš narod v stari domovini strada, potika se po hostah brez gorskih sob, z praznim želodcem, morda pa ni več "daleko, ko bit' će dana" in tedaj bo ta jmaški narod gotovo imel svoj obračun z narodnimi izdajalcami.

Slovenci in Slovenke, ako čutite z vašimi starši, sorodniki, brati in sestrami ter njihovimi sinovi in hčerami, na dan danes, takoj, ker pomoč jim je nujno potrebna, prebrskajte ponošeno obliko, počistite jo in prinesite za collinwoodsko okrožje v Slovenskem delavskem domu, kjer bo na poti, potrudimo se vse, da jo bomo ameriški Slovenci napolnili z obliko in združili za naše bratre in sestre ter njihove otroke. Prostori za nabiranje oblike v Slovenskem delavskem domu so odprtvi vsak večer med tednom od 7. do 9. ure zvečer.

Da, nešteto naših nedolžnih ljudi je v raznih nacijskih taboriščih zaprtih, kjer stradajo kotlikor je pač še živih. Nedolžni so, žrtve nemške brutalne kohorte. Edini njih greh je, da so Slovenci. Med temi žrtvami je tudi ena izmed mojih sester z možem in dve em a odraslima hčerkama. Ves njihov greh je bil, da je bil mož, oziroma oče, slovenski učitelj in navdušen narodnjak, voditelj slovenske dramatike in petja, pa so prišli pred tremi leti nacijski pobalni in ter celo družino odpeljali — kam še danes nihče ne ve.

Leteval bi se nas lahko obup, ko beremo imena grofa Sforza, ki je danes svetovalec italijanske vlade in ki je sodeloval že po prvi svetovni vojni, da se je naše Primorje z pol milijona Slovencev pahnilo fašistom v področje. Bonami, ki je predsednik današnje italijanske vlade, je bil tudi eden med tistimi državnikimi, ki ga je podaril dečkov oče v znak hvalnostenosti za ozdravitev.

Slovenec in Slovenka, morda je tvoji sestri ali bratu, mora očetu in materi tudi nekaj tako groznegripetilo v stari domovini. Ali bi jim ne želel pomagati po vseh svojih močeh, da bi jim omilil njihovo gorje? Tu imaš priliko, daj po svojih močeh "v pomoč partizanom" sedaj ko je nam dana prva prilika.

Obleke in zdravila, katera bo partizanska ladja peljala v kratki času v staro domovino, bodo morda rešila življenje enemu izmed tvojih bližnjih sorodnikov-partizanov brez razlike verskega prepričanja, ker v gladu in uboštvi ni razlike kakega prepričanja je siromak.

Mnogo izmed ameriških Slovencev bo morda razočaranih, ko bo te vojne konec, ko se bodo Slovenci povrnili na svoje domove iz partizanskih gozdov.

Kaj mislite bo čutil tak ameriški Slovenec, ki danes ostudno pljuje po vseh hrabrih delih in činih Narodne osvobodilne vojske, ko bo morda dobil obvestilo, da je bil med partizani, morda njegov oče, brat, sestra in mati in ko bo obveščen, da mu je oče ali brat poginil od gladu v nacijskem koncentracijskem taborišču. Kaj vi mislite, kaj naj bo počel tak človek, ki z velikim veseljem danes udraha in zaničuje ter osramota gigantski boj jugoslovanskih borcev za narodno svobodo? Ali ne mislite, ko bi o tem zvedel njegov brat, da bi mu ponudil vrv z namigom tja v gozd pojdi in si izberi močno drevo, tam je tvoj prostor??

Rojaki in rojakinje, ponovno apeliramo na vas, zberite doma bleko, katere morda sami ne potrebujete več, prinesite jo in že v naprej v imenu vaših narodnih bratov in sester v stari domovini, se vam "Progresivne Slovenke" najprisrečne zahvaljujejo.

Eva Coff.

Spencer D. Irwin

V Cleveland "Plain Dealer" piše gori imenovani dopisnik članek pod naslovom "Behind the foreign news". Velikokrat sem sledil njegovim člankom v najboljši veri, da je gotovo izvršno, da vse te diplomatske zviježe ne bodo podprtje, dokler imamo maršala Tita v Jugoslaviji in maršala Stalina v Moskvi. Junaki jugoslovanske osvobodilne vojne, na kratko Partizani, v te mi verjam. Vse druge junake prepričamo zurnalista, da jim pojedno ne smrtno slavo.

Kdor namenoma drugače piše, imamo pomislike o njegovem iskrenosti. Ako hoče vedeti resno naj nas vpraša pa bašta.

Na svidenje!
Frances Sušel,
zapisnikarica.

Prav vladivo vabimo splošno občinstvo, da se v velikem številu odzove našemu vabilu. Še posebno pa vabimo delničarje, direktorje in članice Gospodinjskega kluba, ki ste se trudili, o-

rali ste ledino in nosili opeko za ta dom. Pridite sedaj, da boste videli uspeh vašega dela. V prijetni družbi boste za par ur pozabili tudi na svoje teškočne in žalost, ki nas vse tare.

Torej, vsa pota naj držijo v soboto le v Slovenski dom na Holmes Ave. na proslavo 25-letnice!

Mary Ster, tajnica.

Lepo so se odzvali

Cleveland, Ohio. — Zadnjo nedeljo, 8. oktobra na proslavi 25. obletnice obstanka dramatike zbornice "Ivan Cankar", ko se je priredilo igro "Deseti brat", je bila zelo povoljna udeležba od zavednega občinstva.

Z zanimanjem vam čitatelji sporočam o prostovoljnem prispevkih od strani sočutnih državovateljev za trpeči narod v domovini, kjer so vse do nekaj presečen. Vemo tudi, da imajo vpreženo vso svojo diplomatsko možnost, da obdržijo jugoslovansko Primorje. In končno verujemo, da vse te diplomatske zviježe ne bodo podprtje, dokler imamo maršala Tita v Jugoslaviji in maršala Stalina v Moskvi. Junaki jugoslovanske osvobodilne vojne, na kratko Partizani, v te mi verjam. Vse druge junake prepričamo zurnalista, da jim pojedno ne smrtno slavo.

Kdor namenoma drugače piše, imamo pomislike o njegovem iskrenosti. Ako hoče vedeti resno naj nas vpraša pa bašta.

M. I. Lah.

Prinesite staro obliko

Euclid, Ohio. — Tem potom naznjam vsem članicam krožka št. 3 Progresivnih Slovenk, kakor tudi ostalim Slovencem, da bomo sprejemale staro obliko za moške, ženske in otroke. Kdor ima kaj take oblike, je prosen, da jo prinese v Slovenski društveni dom na Recher Ave., kjer se jo bo pobiral vsak ponedeljek od 7. ure zvečer naprej.

Torej, poiščite kar ne rabite za kar se vsem darovalcem najiskrenje zahvaljujem v imenu trpečega naroda v stari domovini.

Kadar se zopet oglasim, bom poročal skupno vso, koliko sem že nbral od 9. septembra do prihodnjega poročila, ki ga zopet ob priliki podam. Vsa druga imena darovateljev bo poročal rojak J. Okorn. — Del brat! Daj sestra! Lakota in posmanjanje drugih potrebuščin ni nobena šala.

Herman Grebenec.

Uradniki društva Slovenski dom, št. 6 SDZ

Predsednik Louis Gode

GOZDOVNIK

Povest iz ameriškega življenja

Spisal KAROL MAY

(Nadaljevanje)

"Pred nekaterimi leti je bil naš Tehanec, dasi tudi je bil prišel čudovit angleški posebej—prav kakor ta senyor Wallerstone, morda je celo sam ti—v Texas in ponujal je najslotejšemu lovcu 5000 francov, ako mu dobi belega dirjalca prerie. Lovec je sprejel ponudbo. Poskrbel si je konja izredne hitrosti, najboljšega teakeve, ki so ga poznali, ter požejal tja v savano."

"Je li našel dirjalca?"

"Našel ga je, kakor govorim, in to ni bilo samo slučajno, bila je tudi nezaslušana sreča."

"Ter je šel za njim?"

"To se umeva samo ob sebi! Preganjal ga je z visoko vzdignjenim lasom, skakal čez brezidine, letel čez skale, plaval čez reke, dirjal po širih poljanah; konji mu je bil hiter kakor veter, in beli dirjalec je izgubljal vsaki hip nekaj svoje daljave."

"Ho-la, to slišim rad!"

"Počakajte malo, sennor Francesko. Ni mu še vrgel zanke okoli vrata. Ako rečem, da je dirjalec izgubljal na daljavi, ni rečeno, da se je dal uteti. Zaostajal je le zato, da se je ozrl po svojem preganjalcu ter da mu je vrgel pogled, iz katerega je sijala smrt in poguba. In vendar je hitel za njim"

USED FAT MAGIC

USED FAT (Fats & Oils) → OLEIC ACID (Fats & Oils)

Helps to make NYLON FOR PARACHUTES

ZENSKE SUKNJE

in tovarne po veliko nižjih cenah kakor kje drugje, na WILL CALL pri BENNO B. LEUSTIG

1034 ADDISON RD.

ENDicott 3426

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENDicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki urri na razpolago. Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street Tel.: KENmore 2118

UNITED NATIONS FACTS

JUNGLE MEMORIAL!

A MEMORIAL CROSS TO GEN. ORDE WINGATE, LEADER OF BRITISH GUERRILLAS IN BURMA, WAS CARRIED MILES BY NAGAS, INDIAN HILLMEN, TO THE CLEARING IN THE BURMA JUNGLE WHERE WINGATE'S PLANE CRASHED.

BURIED TREASURE!

VAULTS CONTAINING 100,000,000 FRANCS IN VALONGNE, FRANCE, WERE BURIED DURING GERMAN CLEARING OUT DESTRUCTION AND WERE LATER UNCOVERED BY U.S. BULLDOZERS!

CHURCHILL CLUB!

DANISH BOYS IMPRISONED FOR SABOTAGE FORMED A CHURCHILL CLUB, ESCAPED FROM PRISON NIGHTLY, COMMITTED MORE SABOTAGE AND WERE BACK IN JAIL BY MORNING.

UNITED NATIONS INFORMATION OFFICE • 610 FIFTH AVENUE, NEW YORK 10, N.Y.

"Konja vam sedlati? O tem ne stoji nič v pogodbi. Jaz sem vaš stražnik, a ne vaš hlapeč!"

"Well, potem takem si sam osedlam!"

Sedaj zajaha in odjezdi spremjan dobro oboroženega Wilsona tja v gozd. Prideta do nekakega pretoka, po katerem Bivoljezero pošilja svoje vode v Rdečoreko. Tu je stala velikanska cedra, katero je Anglež pregledoval od vseh strani.

"Mašter Wilson! Postaviva tukaj poljski stolec! Drevo hočem prenatisi v svojo mapo."

"Le daje! Med tem pregledam okolico, da vidim, če ste varni!"

Čez nekaj časa se vrne ter leže v travu zraven stolca. Anglež je risal, ležeči je sanjal in pri tem mu ni ušel niti najmanjši šum, ki bi dal slutiti na sovražno bitje.

Hipoma vstane ter stopi s posmerju pošku pred risarja, zasčitajoč ga s svojim truplom:

"Sir Wallerstone!"

"Master Wilson!"

"Jezdec prihaja."

"Ne briga me nič."

"Pa je belec."

"To je vaša stvar. Tako stoji v pogodbi."

"Stoj! Kdo si?" kliče Wilson s kazalcem na petelinu.

Prihajalec obstoji, ter pobesi puško.

"Dober prijatelj. Odstavite puško. Sam sem!"

Wilson odloži puško, tuječ pride bliže.

"Kdo ste?" ponovi prvi vprašanje.

"Ime mi je Petro Diaz. Ali mi morepo vodati, če je don Avgustin Pena na Bivoljezeru?"

"Tam je. Od kod prihajate?"

"Od Meglenogorja."

"A, sir Wallerstone, ta senyor prihaja istotako od Meglenogorja."

"Ne briga me nič!"

"Kaj ste delali tamkaj, senyor?"

"Hodili smo z odpravo, ki je bila pa po Apačih uničena. Jaz edini sem jo odnesel."

"Razun treh belih lovcev, ki so še tamkaj."

"Je li ste jih videli?"

"Ne, slišal sem o njih. Torej vi ste gore poprej opustili nego mi!"

"Verjetno. Jaz sem bil zadřevan, ker mi je konj šepal, ter sem si moral boljšega ujeti. Kaj ste čuli o treh lovcih? Je-li so ušli Apačem?"

"Ne vem, Komanč, Sokoljeoko je hitel k njim."

"Sokoljeoko? Tedaj so rešeni? Ali je bil sam?"

"Da; imel pa je na Bivoljezeru četó ljudi, ki so imeli čakanje njega in treh lovcev."

"Hvala Bogu! Potem bi bili zavarovani! Sennor, ne hodite predaleč odtodi! Apači so za meno, da napadejo Bivoljezero."

Obrne konja k pretoku, da pride do jereza.

"Sir Wallerstone! Apači nas hočejo napasti."

"Ne briga me nič!"

"V pogodbi pa ne stoji, da morate risati to cedro."

"No, moram se vam pokoriti."

Zloži stol in postavilo, sede na konja, pa se vrača na jezero. Diaz je bil tam že pred njim. Pena je stal pred uhodom v svoj šotor ter ga zagledal, ko je bil stopil izmed dreves.

"Senhor Diaz! Pri vseh svetnikih, ali ste vi, ali je vaš duh?"

"Poznate ga jako dobro; saj je — Tiburcio Arelyanos!"

"Tiburcio?" vpraša ves v čudu don Avgustin.

"Tiburcio?" vpraša tudi Rozalita ter pobesi roke.

"Rekel sem vam že, da je!"

"Povejte, pripovedujte!" sili haziadero. "Goditi so se morale grozne in neslišane reči."

Začne. — Poslušala sta tihoma njegove besede, s katerimi je risal vse nevarnosti in doživljaje.

Nobeden ga ni prekinil in ko je že vse povedal, ostalo je še dolgo časa vse tiko v majhnem prostoru.

Haziadero gre naposled po sapo. — "Božja pota so čudovala, Rozalita, ubogi rastreador je zdaj moj gospod in tvoj."

To je bila vsebina, ki jo je pod pritiskom slišanega povzelen Pena.

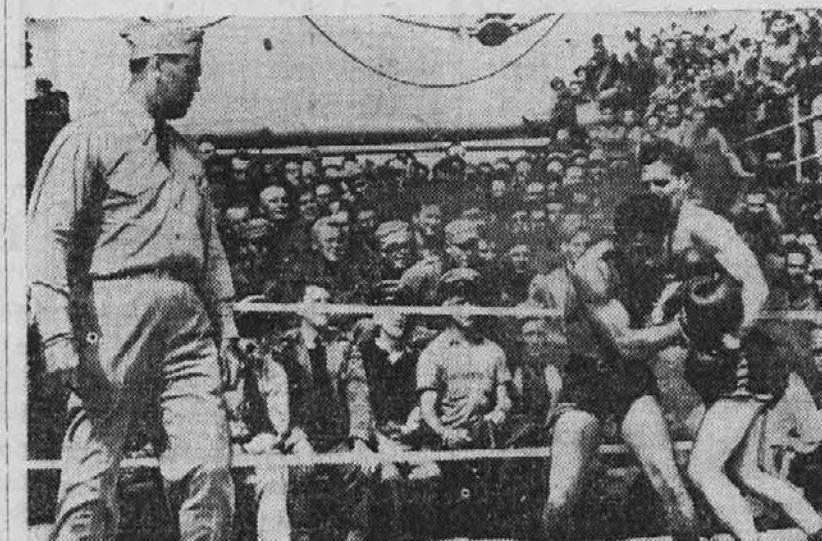
Zdaj se čujejo zunaj mnogo glasnih kriki strahu, katere so izglaselovali vsi vakveri. Don Avgustin in Diaz hitita vunkaj. Vsi navzoči ljudje so prijeli za orožje, gledajoč na dolenj breg jezera, od koder se je bližil na konju do glave oborožen Indijanec. Konj mu je bil ves pokrit s skalpi usmrčenih Indijancev, a v desnici je držal srebrnimi žeblički okovano puško. Pride blizu, da je spoznati slikarino po njegovem obrazu.

"Komanč je," dene Diaz senor Avgustinu.

"Sokoljeoko, moj Bog, ni drugi ko Sokoljeoko," tolmači glas.

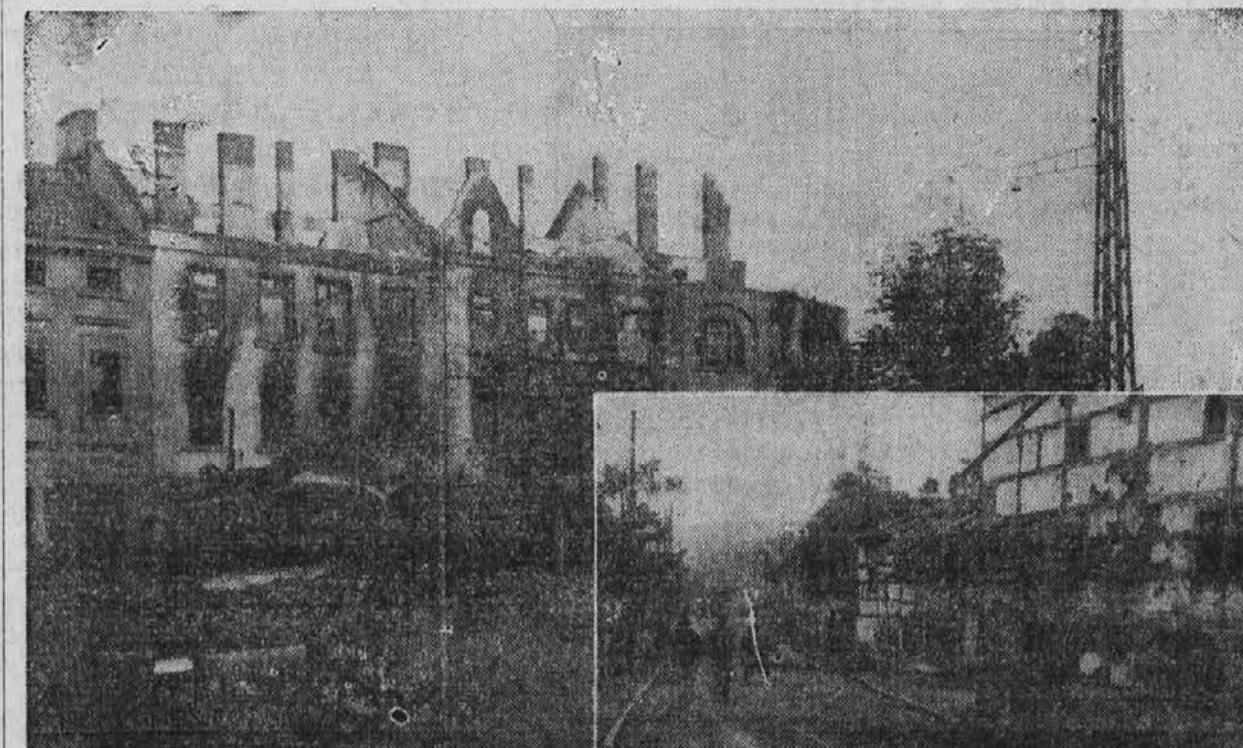
Glas je bil Encepezov, ki se je preril in hitel nasproti svojemu znancu.

Jack Dempsey Refereeing Bout

Coast Guard Comdr. Jack Dempsey, former ring champ, gives an added punch to a shipboard boxing show when he steps into the roped arena as referee. Dempsey is called upon almost daily to referee bouts in addition to his work as physical instructor. He has been busy developing a new string of world contenders.

German Cities Show Results of Allied Might

Shelled and bombed buildings in the city of Stolberg, Germany, give some idea of the severity of the battle that took place between the Germans and Americans. (Left) German cities are beginning to show the results of war in the same way that other European countries have. (Right) Germans leave their homes which were shelled by the Nazis in an attempt to dislodge the strong foothold gained by American troops. The Americans won, but the city was laid in ruins.

"Sibolero!" kliče ta. "Hočeši moj beli brat povedati mi, kje stoji bledoličnik, ki nosi ime Avguštin Pena?"

"Tam, črnobradi mož, pri velem šotoru."

Sokoljeoko prihaja, ustavi konja, pobesi puško.

"Sokoljeoko, Komanč, prihaja, da pozdravi svoje bele prijatelje. Beli sennor se zove Avguštin Pena?"

"Da," odgovori haziadero.

"Ni li prišel na Bivoljezero Petro Diaz, indijanomorec?"

"Ta sem jaz," reče Diaz.

Nato se obrne k haziaderu:

"Senhor Avguštin, indijanomorec in montane naj gredo s Sokoljimočesom na posvet!"

Ne čakajoč posebnega povabila, stopi pred njimi v šotor.

Tolovaja savanska sta se pridružila psom Apačev. Leže-

v Rdeči reki, tam, kjer ona piše valove Bivoljezera. Ali zanj se drže Komančev vojniki z Velikimorlom, Treskavec, velikim Sledonajdnikom. Tiburcio je hotel iti k bledoličnikom, svariti jih, toda Veliorel ga ne pusti stran od sebe."

Don Avguštin se prestraši — zaradi svoje hčere, ker nevarnosti si ni mislil tako blizu.

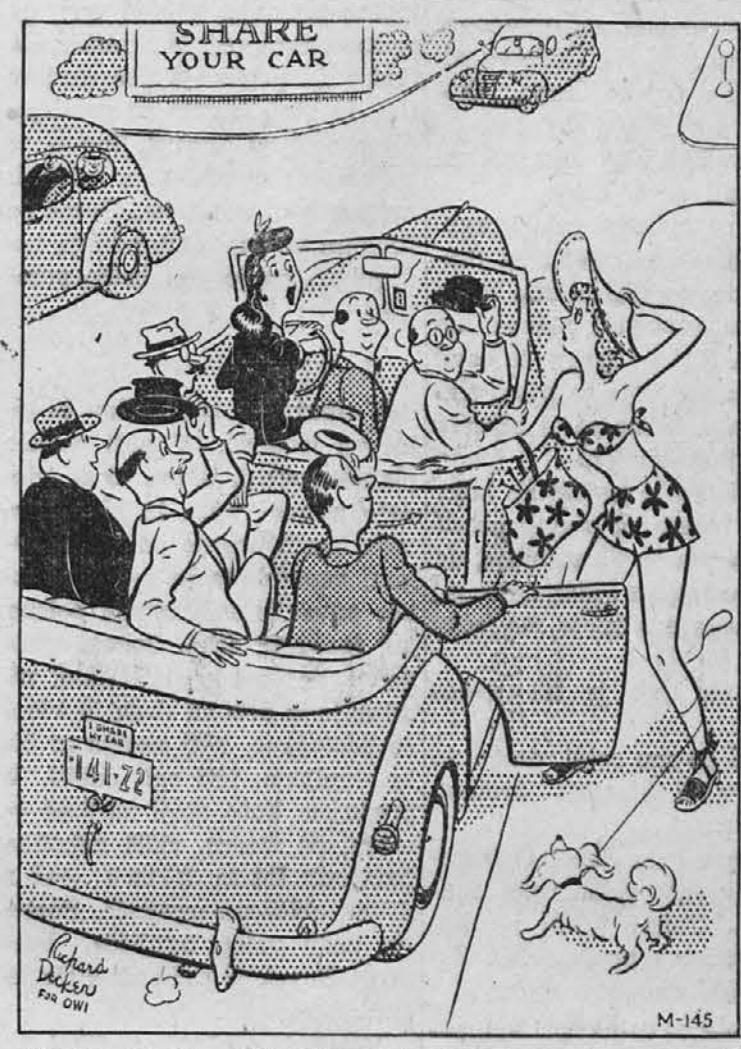
"Ne smemo jim pustiti, da bi semkaj prišli; moramo jih prestrči," meni haziadero. "Nas je z mojimi vakveri sedemnajst mož. Koliko Komančev ima pri sebi moj rdeči brat?"

"Deset trdih glav."

"Potem nas je vseh skupaj 31 mož. In koliko jih štejejo Apači?"

(Dalej prihodnjih)

Kupujte vojne bonde!

"CAR POOL, MILDRED! I SAID CAR POOL!!"

JUŽNI SLOVANI!

Dolžnost je naša, da moralno in materialno podpiramo osvobodilno borbo naših narodov v starji domovini.

Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev pred Ameriko in pred celim svetom tolmači značaj, cilje, in ideale osvobodilne borbe naših narodov.

IZVRSITE SVOJO DOLŽNOST TAKOJ, DANES!

Pošljite svoje prispevke
ZDRAUŽENEMU ODBORU JUŽNOSLOVANSKIH AMERIKANCEV.

Pokažite svojemu narodu, da Vam ni težko žrtvovati nekaj dolarjev, dokler oni žrtvujejo svoja življena.

IZPOLNITE IN POSLJITE SPONDJNI KUPON:

The United Committee of South-Slavic Americans
1010 Park Avenue, New York 28, N. Y.

Ime _____
Naslov _____
prilagam \$ _____ za fond Združenega odbora kot "Contributing Member" istega.

Vse čeke in money-orderje izdajte na ime:
United Committee of South-Slavic Americans

DRUGA IZDAJA

ENGLISH - SLOVENE DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

CENA \$5.00

DAROVANA

Česki napisal Alojzij Dostal

Zgodovinska povest iz dobe Slovanskih apostolov

(Nadaljevanje)

V skorjo so bili vrezani slovanski bogovi-maliki. Podobe so se v teku časa mnogo izpremenile. Lipa je rastla, rane so se zalivale s smolo in zaraščale, ljudje so jih pa od časa do časa zopet obnavljali. Ni čuda, da so se obrazi podaljšali in dobili čudne poteze. Duhočnik Dub je pa zato razlagal ljudem, da se bogovi ježe, da pridejo težki, hudi časi.

Pošlušal je tudi šumenje listja in prorokoval in oznanoval božjo voljo, tolazil ljudstvo ali mu grozil z vojsko, kugo, lakovito ...

Tudi valčki v potoku so mu oznanjevali voljo božjo.

Ce so pa prijeteli celo kragulji in kljuvali po stoltnih drevesih, tedaj pa niti ni bilo treba čarovniku razlagati sklepa božje volje. Saj so ljudje že šamni vedeli, da pomenita to nekaj slabega; slaba letina se je obeta v najboljšem slučaju.

In ljudstvo je padalo na kolena in se trkalo na prsi in proslilo bogove, da se jih usmilijo, da jim prizanesajo s smrto; da naj jim pomagajo s svojo mogočno roko.

Čarovnik Dub je bil danes sam.

V vasi so mu rekli, da se ne marajo v eč klanjati drevesu brez duše.

"Drevesu brez duše! O bogovi, kje je vaša roka, roka maščevanja. Zakaj takoj ne kazujete takega prednreža? Zakaj odašla, mogočni Perun?"

Čarovnik se ustavi pri lipi, polekne pred izrezljanimi podobami in se ponizno trka v prsa. Lipa je šumela, ker je lahen vetrč stresal njeno krono, valčki v potoku so nekako ječali in nad gozdom je kričala truma kraguljev, k a k o r bi jim kdo pobiral mladiče iz gnezda.

"Slaba znamenja! Vi se jelite, vi se srde. Dobro poznam vašo nevoljo. Toda usmilite se nas, prizanesite nam! Zopet bomo vam prinašali darove in zopet bomo vas slušali kakor nekdaj. Samo ne maščujte se nikar. Mnogo ljudi vas še časti, in oni, ki so vas zapustili, se bodo zopet povrnili k vam, zopet bodo prihajali sem do gaja... Duhočnik Dub je pretakal solze žalosti.

"Jaz jih hočem pripeljati nazaj, jaz, vaš najzvestejši, najvadnejši služabnik."

Nad gozdom so zakričali kragulji, lipa je še vedno šumela, valčki v potoku so se pa komaj vini zibali.

"Milost?"

Duhočnik Dub poskoči na noge in tlesne z rokama. Obličeje se mu smehlja samega veselja.

"O bogovi, delitelji dobrot in naša rešitev," govori veseli starec, "dobro vem, da ste mogočni, da premagate vsako nasprotstvo in da premagate tudi ta boj, ki vam sedaj preti."

Starec se zasmeja, da je odmaval po gozdu.

"En sam je, pa vas hoče premagati vse, kar vas je: Triglav, Peruna, Svatovita, Crnoboga z Belbogom, Živo z Devano, Lado z Rusalkami, vse bese in vile in druga neštivalna božanstva! In en sam si drzne, da se tolikim zoperstavlja! Ali se ne smeješ, Perun? Smej se, smej! Ti si že drugačne stvari napravil in ti Svatovit si premagal že druge zaprake. In vi ostali bogovi boste morda molčali? O nebesa se bodo razburkala, besi se bodo postavili v bojno vrsto, Perun bo metal strele in potem — potem, kdo zmaga?"

Odmnev v gozdu je ponovil s tihim glasom: "Kdo zmaga?"

se boljše videla svetla naramnica na levem ramenu.

Ko priloži na ogenj drv, stopi k oknu in pogleda v črno noč. Drevesa so se majala, listje se je osipalo in mesec je slabotno svetil.

"Morda se danes zopet ne vrene!" govori sama s seboj skrbno dekle. "Cvetana pusti samo. Toda zase se ne bojim. Lahko sem brez skrbi. K nam ne zaide človeška noga. V tako samoto ... Kje pa? Ali oče, dragi oče!"

Cvetana se nasloni na okno in gleda na vrt, kjer prav svojevoljno gospodari Meluzina.

"Drugekrati sem šla ob takiburji s polnima rokama bele moke' ven in sipala dar razdraženi Meluzini, a danes? Kako se more človek motiti! Veter ni razdražen bog? Človeška domišljija si res ustvarja najraznovrstnejše slike. Tudi jaz sem se motila, a sedaj so se mi oči odprle. Ali oče ... ?"

Deklica se usede na stol iz neobdelanega lesa, podpre glavo na desnico ter se zamisli. Misli ji begajo kakor jate ptic, kadar se selijo na jug.

"Oče? On se ne izpreobrne, to vem gotovo. In če se ne izpreobrne, kaj naj počнем?"

Tedaj si zakrije obličeje z rokama in skoro glasno zaplaka. Prsa se ji močno dvigajo in lasje se ji usipljajo na obraz.

"Ta luč, ki sem jo spoznala, je obvladala vse moje misli in strila vero v bogove. Ta Vodnik človeških potov, ki mi je enkrat podal roko, me bo vodil varno in me bo vedno čeval. Sveti Devica, h kateri sem se zatekla, me bo držala v naročju in me bo varovala vsega hudega. Ne, ne morem drugače. Prejela sem sveti krst in vsa moja duša je izpremenjena. Kako težko imde, ko moram vse skrivati v svojem srcu, in vse pred drugimi tajiti. Kolikokrat sem že segla na čelo, ko sem ustajala ali šla k počitku, da bi se zaznamovala z znanimenjem sv. križa, a nisem si upala. Omahnila mi je roka, zaprla sem oči in bila s čelom ob tla pred bogovi ... pred bogovi ... brez duše in življenja."

Cvetana prestrašeno pogleda v kot, kjer je bila mala skrinjica pritrjenja nad mizo. Zazdi se ji, da se vrata odpirajo, da izstopajo ... o groza! očetje, hišni bogovi — predniki! ...

Roke pritiše na oči in glavo sklene, kakor jo je priprigala pred bogovi, dokler še ni bila krščena. V glavi je vrelo. Nova vera, vera v križanega Odrešenika se je borila s staro početih poddedovanja vero.

Cvetani se zdi, da se je silno pregrešila, da je zbudila jezo očetov, katerih telesa so že davno strohnela, in katerih glinaste podobe je oče položil v omačico med hišne bogove.

"Oh, pregrešila sem se zoper vas dragi očetje! — Ah, nisem

Senca vstane s svojega mesta in vrže nekoliko polen na ogenj. Jesenski večeri so navadno hladni, posebno če naletuje belkasti sneg ali če brije ostri sever.

V žarkih obnovljenega ognja se je pokazala deklica vitke rasti z dolgimi kitami svetlih las. Jasni, modri očesi ji obdajajo dolge, svilnate trepalnice pod belim, visokih čelom. Dolga oblika pokriva njen svežo, lepo telo od nežnega vrata do tal. Samo roki sta goli, morda, da

Se priporoča, da ga pokliče-te vsak čas, podnevi ali po-noči. Delo garantirano in hitra postrežna. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

ENAKOPRavnost

1146 E. 61 St.

HE 2730

Tanks Speed Towards Germany

PAST A TYPICAL DUTCH SCENE, complete with windmill, speedy British Cromwell tanks of General Dempsey's Second-Army-race forward in the great advance through Holland. Note the Dutch flag placed by patriots atop the windmill and also, on the British tanks, the "invasion star" with which all Allied vehicles are marked.

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov in tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Poor Weeping Adolf

Members of the Belgian "White army" laughingly point to a poster of a weeping Adolf Hitler which is displayed in the window of their headquarters in the now liberated city of Liege, Belgium. Needless to say the poster was not there during German occupancy.

Mali oglasi

Cleveland orkestra
Vladimir Golschmann, dirigent
SEVERANCE Dvorana
četrtek, 19. okt., 8:30 zvečer
sobota, 21. okt., 8:30 zvečer
v Severance dvorani CE. 7300

Pridite in oglejte si
našo zalogu novih spomladanskih
zastorov in "draperies."
PARKWOOD
HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprt ob večerih

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokliče-te vsak čas, podnevi ali po-noči. Delo garantirano in hitra postrežna. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka
1146 E. 61 St.
HE 2730

Snažilke

POSEBNO DOBRI POGOJI ZA ŽENSKE ZA ČIŠČENJE

Prijazno delo v izvrstnem downtown poslopu z uradi. Izborne delovne razmere.

ZGLASITE SE PO 6.30 URI ZVEČER

IN VPRAŠAJTE ZA PREDELAVKO

pri

THE EAST OHIO GAS CO.

East Sixth & Rockwell

Mali oglasi

E. 230 St. v Euclidu

Semi-bungalow s 5 sobami; družabna soba, obednica, kuhinja in ena spalnica spodaj, velika spalnica zgoraj, ki se jo lahko predela za 3 sobe. Klet pod vso hišo, avtomatični grelec na plin, garaza in lepa lota. Se mora takoj prodati ker se lastnik seli izven mesta 1. nov. Cena vključuje tudi nove preproge. Cena \$6200.

Commodore Realty

IV. 2654
353 E. 152 St.

ZA POPOLNO ZADOVOLJSTVO Z JEKLENO

GRAND plinsko PEČJO običichte

The Newburgh Furniture Co.
4000 E. 71 St., blizu Harvard

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENDICOTT 3113

Harold Furniture Co.

708 East 185th St.

FINO POHISTVO PO ZMER-

NIH CENAH

Dajemo Eagle znamke — in lahke

pogoje za odplačevanje

Mali oglasi

ČE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvrstno velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh

vrst radio aparatih

Hiša za eno družino

7 sob, gorkota na vročo vodo, dve garaži, se proda po zmerni ceni.

Nahaja se na 19556 Tyrone Ave. Plokličite za podrobnosti IV. 1514.

Dve sobi

spalnico in kuhinjo se odda v načem za dve odrasli osebi; gorkota na forne in vse novo urejeno. Nahaja se blizu E. 200 St. Na naslov se poizvle v urad Enakopravnosti.

Dodatačna zahvala

Tem potom se iskreno zahvaljujemo pevcom Glasbeni Mr. in Mrs. Vincenc Vidmar, E. 58 St., katerima se spodaj podpisana iskrena zahvaljuje za sodelovanje pri "surprise party", katerega se je priredilo ob prilici najine 35-letne poroke. Hvala vsem skupaj!

Anton in Ernestina Perso Norwood Rd.

Družina Yager

V najem

se odda stanovanje s 4 sobami in kopališčico. Garaža. Vpraša se na 6424 Spilker Ave.

Delo išče

Prilefna žena, vdova, bi radila pri domačih ljudeh služiti za opravljanje hišnih del, kuhanje, pranje itd. Vpraša se na 6218 St. Clair Ave., tretje nadstropje, Suite 9.

Kupuje vojne bondy